

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคมะเร็งตับ มะเร็งท่อน้ำดีและพยาธิใบไม้ตับ

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางใหญ่ อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดอุบลราชธานี

หลักการและเหตุผล

โรคมะเร็งตับที่พบมากในประเทศไทยมี ๒ ชนิด คือ โรคมะเร็งของเซลล์ตับและโรคมะเร็งท่อน้ำดี โดยเฉพาะ มะเร็งท่อน้ำดีจะพบบ่อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุบัติการณ์การเกิดโรคมะเร็งมักพบในประชาชนที่มีอายุมากกว่า ๔๐ ปี ระดับความรุนแรงของโรคมะเร็งตับที่พบ คือ ระยะสุดท้าย (Stage ๔) ในเพศชายพบร้อยละ ๒๕ และในเพศหญิงพบร้อยละ ๒๐ ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการเกิดโรคมะเร็งท่อน้ำดี คือ การติดพยาธิใบไม้ตับ จากพฤติกรรมการ บริโภคปลาน้ำจืดดิบๆ การรับประทานอาหารที่ปนเปื้อนสาร Nitrosamine เช่น ปลาร้า แหนม กุนเชียง นอกจากนี้ ยังพบว่าวัฒนธรรมท้องถิ่นในเทศกาลงานบุญยังเป็นปัจจัยเสริมต่อการเกิดมะเร็งตับ

จังหวัดอุบลราชธานี มีอัตราการความชุกของโรคมะเร็งท่อน้ำดีเป็นอันดับสองของพื้นที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เขต ๑๐ จากการศึกษาสาเหตุการตายย้อนหลัง ๕ ปี ของประชากรจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ในปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒ มีอัตราการเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งตับ ตามลำดับดังนี้ ๔๒.๖๒, ๔๙.๕๕, ๔๘.๘๔, ๕๕.๙๕ และ ๕๕.๔๑ ต่อประชากรแสนคน จากสถานการณ์ดังกล่าว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี ได้ให้ความสำคัญ เป็นปัญหาสาธารณสุขลำดับที่ ๑ ของจังหวัด โดยได้จัดทำแผนงาน/โครงการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง จาก การสำรวจความชุกการติดพยาธิใบไม้ตับประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๕๔ พบว่า ประชาชน ๑,๕๖๘ รายติด พยาธิใบไม้ตับ ๑๒๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๔ เพศชายพบติดพยาธิใบไม้ในตับมากกว่าเพศหญิง(๘.๕ : ๗.๐) กลุ่มอายุ ที่พบอัตราติดโรคพยาธิใบไม้ในตับสูงที่สุด คือ กลุ่มอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป (ร้อยละ ๑๐.๒๔) รองลงมาคือ ๔๑-๕๐ ปี (ร้อยละ ๙.๐๔) , ๕๑-๖๐ ปี (ร้อยละ ๘.๗๙) , ๓๑-๔๐ ปี (ร้อยละ ๗.๐๙) , ๒๑-๓๐ ปี (ร้อยละ ๕.๓๖) และกลุ่มอายุต่ำกว่า ๒๑ ปี (ร้อย ละ ๔.๔๑) ตามลำดับ

เขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางใหญ่ ตำบลยางใหญ่ อำเภอท้ายเหมือง จังหวัด อุบลราชธานี มีสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์มีแม่น้ำลำห้วย บึง คลอง และเป็นแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ประกอบด้วย ปลาน้ำจืด ปู กุ้งหอย จากการวิเคราะห์สถานการณ์ พบว่า ประชาชนเสียชีวิตจากโรคมะเร็งตับและอัตราการตรวจพบไข่ พยาธิใบไม้ตับเป็นอันดับต้นของอำเภอ และสถานการณ์การความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับในกลุ่มที่มีญาติป่วยด้วย โรคมะเร็งตับ มะเร็งท่อน้ำดี ดังนั้นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางใหญ่ จึงได้จัดทำโครงการตรวจคัดกรองค้นหาไข่ พยาธิใบไม้ตับ ป้องกันและแก้ไขมะเร็งท่อน้ำดีและพยาธิใบไม้ตับ และได้ดำเนินการตรวจคัดกรองเสร็จสิ้นแล้วพบว่า ประชาชนในพื้นที่ทั้งหมดที่มีอายุ ๔๐ ปี ขึ้นไป ที่ตรวจพบไข่พยาธิใบไม้ในตับ และเป็นกลุ่มเสี่ยงของโรคมะเร็งท่อน้ำดี ที่ ต้องได้รับการตรวจรักษาอย่างเร่งด่วนเพื่อให้การรักษาที่ทันกับพยาธิสภาพของโรค ซึ่งมีความจำเป็นมาก จึงได้จัดทำ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคมะเร็งตับ มะเร็งท่อน้ำดีและพยาธิใบไม้ตับ ประจำปี ๒๕๖๕

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อตรวจอัลตราซาวด์ตับ ในประชาชนกลุ่มอายุ ๔๐ ปี ขึ้นไปที่ตรวจพบไข่พยาธิใบไม้ในตับ และส่งตัวให้การรักษาในรายที่ตรวจพบความผิดปกติ
๒. เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มเสี่ยงที่ตรวจพบไข่พยาธิใบไม้ตับ
๓. เพื่อสร้างความรู้และทัศนคติแก่ประชาชนทั่วไปให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการควบคุม ป้องกัน โรคมะเร็งท่อน้ำดี และพยาธิใบไม้ตับ

๓. เป้าหมาย

- กลุ่มเสี่ยงจำนวน ๑๐๐ คน
- แบ่งการประชุมเป็น ๒ รุ่น ๆ ละ ๕๐ คน

๔. ขั้นตอนดำเนินงาน

๑. สสำรวจกลุ่มเป้าหมาย
๒. จัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้านเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ ให้ความรู้ ทัศนคติ และแนวทางการปฏิบัติ

- ๓. ประชุมให้ความรู้เรื่องมะเร็งตับ/มะเร็งท่อน้ำดี แก่แกนนำหมู่บ้าน
- ๔. ประชุมให้ความรู้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริหารโรคตับ
- ๖. สรุป ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เมษายน ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๕

๖. งบประมาณ เงินบำรุงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางใหญ่ (กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลยางใหญ่)

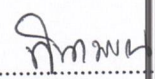
- ๑. ค่าอาหารกลางวันสำหรับผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๕๐ คน * ๖๐ บาท * ๒ รุ่น เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
  - ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม มื้อละ ๒๕ บาท จำนวน ๒ มื้อ จำนวน ๕๐ คน * ๒ รุ่น เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน)

หน่วยงานรับผิดชอบ

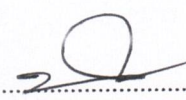
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางใหญ่ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. ทราบสถานการณ์ความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับ ของประชาชนในพื้นที่
- ๒. อัตราตายด้วยโรคมะเร็งท่อน้ำดีให้น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
- ๓. ผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งท่อน้ำดี และมะเร็งตับได้รับการดูแลรักษาและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวทิพาพรรณ สิงห์สีทา)
พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายพีระพล เดชบุญ)
สาธารณสุขอำเภอน้ำยืน

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายปิยะศักดิ์ สาระ)
รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางใหญ่

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ
(นายสมัย พลศรี)
ประธานกองทุนระบบหลักประกันสุขภาพตำบลยางใหญ่

กำหนดการอบรม โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคมะเร็งตับ มะเร็งท่อน้ำดีและพยาธิใบไม้ตับ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

วันที่ ..... ๒๕๖๕ ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางใหญ่

๐๘.๐๐ น. - ๐๘.๓๐ น.	ทะเบียน
๐๘.๓๐ น. - ๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิด โดย นายกองค้การบริหารส่วนตำบลยางใหญ่
๐๙.๐๐ น. - ๑๐.๐๐ น.	นโยบายการดำเนินงานควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับ โดย นางสาวยุวดี ศรีวัตร นักวิชาการสาธารณสุข รสอ.น้ำยี่น
๑๐.๐๐ น. - ๑๐.๑๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
๑๐.๑๕ น. - ๑๒.๐๐ น.	การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ไม่เสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งท่อน้ำดี โดย นางสาววาสนา วิถี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ รพ.สต.ยางใหญ่
๑๒.๐๐ น. - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ น. - ๑๕.๐๐ น.	บทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการรณรงค์ให้ความรู้พยาธิใบไม้ตับ โดย นางสาวภัชราพร วงษ์จันทร์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ รพ.สต.ยางใหญ่
๑๕.๐๐ น. - ๑๕.๑๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
๑๕.๑๕ น. - ๑๖.๐๐ น.	อาการเบื้องต้นของผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี โดย นางสาวสุปราณี สีสวย พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ รพ.สต.ยางใหญ่
๑๖.๐๐ น.	ปิดการอบรม

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคมะเร็งตับ มะเร็งท่อน้ำดีและพยาธิใบไม้ตับ

ปี ๒๕๖๕

ตำบลยางใหญ่ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคมะเร็งตับ มะเร็งท่อน้ำดีและพยาธิใบไม้ตับ

ปี ๒๕๖๕

ตำบลยางใหญ่ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคมาลาเรียระดับ มาระวังท่อน้ำดีและพยาธิใบไม้ตับ
ปี ๒๕๖๕
ตำบลยางใหญ่ อำเภอนี้เขื่อน จังหวัดอุบลราชธานี

แบบรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนจาก
 สำนักงานหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลยางใหญ่
 โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคมะเร็งตับ มะเร็งท่อน้ำดี และพยาธิใบไม้ตับ ปีงบประมาณ 2565
 รายงาน ณ วันที่.....19.....เดือน..ตุลาคม..... พ.ศ.2565

1.หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางใหญ่
 2.งบประมาณ

- 2.1 งบประมาณของโครงการที่ได้รับอุดหนุน .....11,000.....-บาท
- 2.2 งบประมาณที่ได้ใช้ในการดำเนินงานโครงการ .....11,000.....-บาท
- 2.3 งบประมาณคงเหลือ (ถ้ามี) .....-บาท

3.ผลการดำเนินการ

3.1 ผู้ได้รับเงินอุดหนุนขอรายงานผลการดำเนินงานโครงการ ตามบันทึกข้อตกลงการรับเงินอุดหนุน
 ลงวันที่..... 5../2565 วันที่.....7..เดือน..กรกฎาคม.....พ.ศ..2565.. ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
 เมื่อวันที่.....9,10.....เดือน...สิงหาคม... พ.ศ....2565..... และเสร็จเรียบร้อยแล้ว
 เมื่อวันที่ 10 เดือน.....สิงหาคม..... พ.ศ. 2565

3.2 ผู้ได้รับเงินอุดหนุนขอส่งสำเนาเอกสารใบเสร็จหรือเอกสารหลักฐานอื่น จำนวน.....1.....ฉบับ
 ทางการเงิน..... 11,000.....-บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน.....) ของการดำเนินการตาม
 โครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนมาพร้อมหนังสือนี้เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบตรวจสอบต่อไป

3.3 ผู้ได้รับเงินอุดหนุนขอส่งเงินงบประมาณคงเหลือ จำนวน.....- บาท

3.4 ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ

3.4.1 เพื่อตรวจอัลตราซาวด์ตับ ในประชาชนกลุ่มอายุ ๔๐ ปี ขึ้นไปที่ตรวจพบไข่พยาธิใบไม้ใน
 และส่งตัวให้การรักษาในรายที่ตรวจพบความผิดปกติ

3.4.2 เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มเสี่ยงที่ตรวจพบไข่พยาธิใบไม้ตับ

3.4.3 เพื่อสร้างความรู้และทัศนคติแก่ประชาชนทั่วไปให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการควบคุม
 ป้องกันโรคมะเร็งท่อน้ำดี และพยาธิใบไม้ตับ

3.4.4 .....

3.4.5 .....

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน (ผู้ได้รับเงินอุดหนุน)
 (..นางสาววาสนา วิถี)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางใหญ่

ชื่อ.....ผู้รายงาน (ผู้ได้รับเงินฯ)
 (นางสาวทิพาพรรณ สิงห์สีทา)
 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน (ผู้ได้รับเงินฯ)
 (นางสาวพัชรินทร์ บุคชาลุน)
 เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน